

תשובות הגר"ח (כת"י)

במדבר

ש. במדבר ג' י"ב. ואני הנה לקחתי את הלויים וגו' מבני ישראל והיו לי הלויים.
מבני ישראל והיו לי הלויים ר"ת הלויים.
ת. יפה.

ש. במדבר ג' ט"ו. פקד את בני לוי וגו' מבין חדש ומעלה תפקדם. מבין חדש ומעלה
תפקדם ס"ת אותיות נשמה, שמבין חודש יצא מכלל נפל כמשפרש"י.
ת. יפה.

ש. במדבר פ"ד. בארון סדר הכיסויים היה: פרוכת, עור תחש, תכלת, אמנם בשולחן העור
תחש היה השלישי [ולא השני כפי שהוא היה בארון], ושאל בני אשר נ"י למה לא היו באותו
הסדר, דלמה בארון היה העור תחש השני ובשולחן היה העור תחש השלישי.
ת. גזה"כ.

ש. במדבר. במד"ר פ"ה סי' א'. ומנין שהיו שבט קהת ממועט אלא אתה מוצא ג' משפחות היו
טוענין כל כלי המשכן כו' אבל משפחת קהת את מוצא אותן מרובין מכל המשפחות כי מבין
חודש הוא מונה אותן ומוצא אותן ח' אלף ו' מאות וכיון שהוא בא מבין ל' שנה הוא מוצאן ב'
אלף ז' מאות וג' הרי שהיו אפילו פחות משלישית קי"ז למה כן אלא כו'. נשאלתי, שהרי המנין
שמנאום ה' קודם שנסעו וא"כ איך הראי', וצ"ב.
ת. היינו הך.¹

תשובות הגר"ח (כת"י)

על שו"ע או"ח ומשנה ברורה

(כאמור מכבר, לבקשת מרן שליט"א, אין לסמוך ע"ז למעשה)

---

¹ע"י בחידושי הרש"ש במדרש שם דכבר הקשה כן ויעו"ש מה שתירץ בזה.

ש.² **כתב בחפץ חיים** (הלכות רכילות כלל ט' ס"ק ג') וז"ל: ואין כוונתנו בפרט זה, דאם איננו מכוין לתועלת הוא פטור ממילא מלספר מחמת חשש איסור רכילות, דהלא לא תעמוד על דם רעך כתיב, ואף בענין ממון וכנ"ל, כו'. אך כונתנו שיכריח את עצמו בעת הסיפור לכוון לתועלת, ולא מצד שנאה, כי עי"ז יגנדר על עצמו ממילא איסור רכילות, עכ"ל. ויש לשאול, האם כוונתו ז"ל לומר, שאף אם לא יצליח להעביר השנאה, יכריח את עצמו שהשנאה לא תהיה כלל סיבה לסיפורו, שאם היה רצונו לספר מחמת השנאה לא היה מספר, וגם עתה השנאה היא לא חלק ממה שמניע אותו לספר, וכעין מה שכתוב על בעל ה'ישמח משה' זצ"ל בזה הלשון: שפעם אחת כשהלך וישב ללמוד נתערב בלבו איזה מחשבה להנאתו לחדש איזה דבר להתנאות וכדומה, אז גמר בלבו כיון שזה לא לשמה לא אלמד עתה ורצה לילך בטל, ושוב אמר עם לבבו וכי אני רשאי לילך בטל הלא כתיב והגית בו יומם ולילה כו' ואני מוכרח ללמוד, חזר ואמר אתה ה' יודע מחשבות ליבי אם לא מפני שאני מחוייב לקיים מצות והגית בו לא הייתי לומד עתה כו', אז אמר בלבו עתה אני מבין כי מאוד עמקו מחשבותם של חז"ל שאמרו לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה כו'. עד כאן מהמובא על בעל הישמח משה.

ואם הכונה כנ"ל, יש לשאול, אם אינו יכול לעשות גם את הנ"ל, ואלא גם השנאה מניע אותו לספר, האם לא יספר, דומיא דמה שהביא הח"ח (בהגה"ה, הל' רכילות כלל ט' סוף סעיף י') שלפי הסמ"ע ברואה אחד מכה חבירו והוא שונא את המכה 'דהיכא שהיא מצד שנאה אין נפטר במה שהוא מציל עי"ז את חבירו' יעו"ש, ששם בפשוטו מדובר שהמכה באמצע ההכאה, ואין זמן להכריח את עצמו לכוון שאינו מציל את המוכה מצד שנאת המכה, כי כל רגע ורגע הוא ממשיך ומכה.

ת. העיקר כנ"ל.

ש. בהנ"ל. לגבי לשון הרע לתועלת שצריך שיכוין לשם תועלת, בכמה מקומות כתוב ב'חפץ חיים' שצריך שיהיה רק לשם תועלת, ובכמה מקומות כתב שעיקר כוונתו יהיה לשם תועלת, וכגון, בהלכות רכילות כלל ט' סעיף ב' וסעיף י"ב יעו"ש. האם אחד מהלשונות הנ"ל הוא לאו דוקא, או ששני הלשונות הם בדוקא וכל מקום לפי ענינו (וכמש"כ הח"ח בהקדמתו 'כי כל מלה ומלה שבפנים הספר נכתבה בדקדוק הדין' יעו"ש).

ת. היינו הך.

<<< **נשמח מאד מאד להערות הארות וביאורים לתשובות מרן שליט"א הנ"ל.**

<<< **מצורף קובץ נוסף של חידו"ת על פרשת במדבר, מתוך ספרנו מאור אהרן שי"ל בשנת תשס"ט, ונשמח להערות והארות בס"ד.**

² השאלות דלהלן המה מהחברותא הגאון רבי שמעון טשינגל שליט"א (מח"ס 'נרות לכבוד בית הכנסת'), ונשאלו על ידינו בס"ד, ונדפסו השאלות והתשובות עם ביאורים בספרו 'מדבש לפי' בסוגיא של לשון הרע ל'תועלת' כשאינו 'לשם' תועלת לגמרי, יעו"ש. ויש בזה כמה שו", ומפני אריכותם נביאם אי"ה מעט מעט בל"נ.

<<< אפשר בס"ד להשיג אצלנו במייל את ספרי התשובות שכבר הודפסו בס"ד ושאר ספרים אי"ה.

<<< ניתנת הרשות ואף מצוה גדולה היא למי שיש בידו וברשותו האפשרות להעביר הלאה את התשובות לכל מאן דבעי, אם ע"י אימייל ואם ע"י שידפוסו, הכל כדי לזכות את הרבים ולהגדיל תורה ולהאדירה, ולציין כתובתינו ע"מ שאם יהיו הערות והארות יוכלו לשלחם אלינו בעזרת השי"ת.

בברכה מחובה, אהרן בן הגאון הגדול רבי יעקב הלוי שליט"א גרנדש,

חזון איש 2/2 ת"ד 3096

זכרון יעקב, ארץ ישראל, פל": 0548408381